

**Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського**

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXX наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 46

Одеса – 2024

УДК: 001:005.745

I – 90

Збірник містить тези доповідей окремих учасників
XXX наукової конференції здобувачів вищої освіти
«Історичний досвід і сучасність».

Редакційна колегія збірника:

Богданова І. М., доктор педагогічних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Букач В. М., кандидат історичних наук, приват-професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Наумкіна С. М., доктор політичних наук, професор
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сокаль М. А., кандидат філологічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Сухотеріна Л. І., доктор історичних наук, професор
(НУ «Одеська політехніка»).

Відповідальний редактор – Букач В. М.

Рецензенти:

Колбіна Л. А., кандидат педагогічних наук, доцент
(ПНПУ імені К. Д. Ушинського);

Мельник Ю. П., кандидат політичних наук, доцент
(Одеський державний аграрний університет).

(С) Південноукраїнський національний педагогічний університет імені
К. Д. Ушинського (м. Одеса), 2024.

(С) Букач В. М., упорядник, 2024.

філософським. І хоч часто в його віршах лунають друзі, алкоголь й жінки, однак все ж це частина життя, якою він зміг здивувати багатьох. Проживаючи сьогоднішній день, він складає все нові рядки, чи то поезії, чи то прози, чи то романи, або ж просто – пише своє життя.

1. Любка Андрій. Вісім місяців шизофренії. Ужгород: Ліра, 2007. 60 с.
2. Любка Андрій. Сорок баксів плюс чайові. Кам'янець-Подільський: Meridian Czernowitz, 2012. 130 с.
3. Любка Андрій. Тероризм: Навчальний посібник, вибрані поезії. Львів: Піраміда, 2008. 104 с.
4. Любка Андрій. Щось зі мною не так. Кам'янець-Подільський: Meridian Czernowitz, 2022. 256 с.
5. Літераті Т. Андрій Любка: «Еротика як тема поезії мене не цікавить... ». *Ужгород*. 2008. 10 травня. // <http://zakarpattya.net.ua/News/21819-Andrii-Liubka-Erotyka-iak-temapoezii-mene-ne-tsikavyt>

ВИТОКИ ПОЕЗІЇ ЛІЛІЇ ОЛЕЙНІК

Самойлова П.

Лілія Іллівна Олейнік (нар. 14 жовтня 1967 р.) – самобутня поетеса з м. Рені Одеської області, авторка та виконавиця пісень, культурна і громадська активістка, голова Ренійського відділення Спілки слов'янських письменників України від 2020 року. Також є головою літературного клубу «Джерела», створеного в 1998 році у м. Рені, який об'єднує гурт колоритних авторів Ізмаїльського району.

З дитинства Лілія Олейнік відчувала потяг до мистецтва. Почавши з класу сольфеджіо у школі, вона продовжила у дорослому віці складати легкі мелодії, котрі з часом привели її до захоплення ритмікою слів. У 1995 році жінка вперше опублікувала свої вірші у локальній газеті. Це визначило подальший розвиток її захоплення і його переростання у душевне покликання. Сьогодні у творчому арсеналі авторки більше тисячі віршів і пісень. Тематика їх різноманітна: від побутової, для дітей, пейзажної до

інтимної. Останнім циклом стали вірші, написані під враженням від гостросоціальних проблем народу України – «Вірші, написані війною» [2].

Поетеса брала участь в обласному фестивалі поетів-аматорів «Осінь у Бірзулі», декілька разів ставала його лауреатом. На цьому ж заході вона отримала перемогу у номінації «Пані Гармонія», створеній спеціально для неї. Творчі перемоги авторки включають і районні тури фестивалю «Таланти твої, Україно!», конкурси «Українська мова - мова єднання» і «Південна ліра-2000». У 2016 році Лілія Олейнік була нагороджена медаллю до 25-річчя незалежності України, а 2017 року посіла II місце на Міжнародному фестивалі «Тополи пее и смее» (с. Тополі, Болгарія) [2].

Більшість робіт Лілії Олейнік присвячені її рідному краю, Батьківщині. Вірш «Моя країна» у збірці «Життя – це любов!» є своєрідною основою роздумів авторки на цю тему: «Бо Україна – ненька в нас одна» [3, с. 7]. Слід зазначити, що поетеса розширює свій літературножанровий діапазон у межах протиставлення теми «рідна земля – чужа земля» до рівня пісень, ключовим серед яких постає поетичний твір «Україно»:

«Твої білі хати посеред садів

Стали пристрастю жорстоких ворогів.

Ти від голоду тремтіла, як струна,

І тебе не раз спустошила війна» [1, с. 23-24].

Пісня написана у дусі класичних авторських літературних творів XIX століття, що часто покладалися на музику і включали у себе ряд впізнаваних символів, притаманних для української ментальності. Олюднення образу України наявне також у вірші «Знов...»: «Знов вдяглась у чорне Україна!» [3, с. 52]. Серед елементів фольклорності у пісні «Україно» можна помітити образ місяця та зірок, що освітлюють шлях; образ щастя, яке, за легендами, можливо впіймати; пташині пісні тощо. Схожа за концепцією пісня з назвою «Бессарабія» повістує про рідний регіон поетеси. Вона пише, що в Бессарабії найсмачніший хліб, що це найдорожче для неї місце на землі, що вона

любить музику степів Бессарабії, тихий гомін лиманських очеретів, верби, схилені над водою [1, с. 24].

Набір символів, пов'язаних із фольклором, тут також доволі великий: є і традиційні сполуки слів «запах хлібу на столі» та ін. Тематика рідного краю, країни, землі є однією із основних стежин розвитку творчої думки поетеси. Це доводиться багатьма прикладами творів, декотрі з яких заперечують розвиток без знання свого коріння («Не можна людиною бути, / Не знаючи власного роду» [3, с. 12-13] з вірша «Лист до Кобзаря»), деякі – концентрують увагу на витоку людяності з сімейного виховання («Мама – це родина, дім, земля» [3, с. 69] з вірша «Рідне слово: мамо»; «Поїхала мати, від рідної хати...» [3, с. 72] з вірша «Поїхала мати...»), а інші – присвячені висвітленню питання сучасного родового древа (наприклад, у вірші «Сімейне Древо» [3, с. 96]). Так поетеса спрямовує читача до занурення у тему, яка їй цікава – тематику історико-етнографічних матеріалів власних родин.

Вірші Лілії Олейнік також часто пов'язані із давніми міфами та легендами, тож у певних творах можна віднайти елементи з уривків ритуально-обрядових знань. У вірші «Ми вільні (Кобзареві)» авторка звертається до актуальних і сьогодні вірувань щодо подібності квітки та людської душі: «Квітка-душа є / в кожній людині» [3, с. 14]. У вірші «Лелека» вона апелює до легенд про те, що дітей до батьків приносять лелеки («...нас в дім лелека всіх принесла» [3, с. 57]), а у вірші «Народила жінка немовля...» поетеса згадує про загальнонародну впевненість у тому, що зозуля символізує погану матір («Зозуля, птиця, а яйце, / Хоч і підкладає іншому в гніздечко. / Вона – розумна знає, що в турботі / І теплі зросте її малеча» [3, с. 64]).

Побутово-родинна тематика є другою за наповненістю нішею творчості авторки. Зокрема, твір «Дарувала мати вишиванку» пов'язаний із обрядовістю ужиткового процесу вишивки: «Ще й рушник в торбинку покладала, / А на ньому хрестиком малюнки, / Наче шлях на долі показала»

[3, с. 58]. Натомість вірш «Гроза» відсилає до майже релігійних уявлень про чистоту неба і очищення водою: дощ – це прокляття, чи благословіння небес, яким вони розкрилися, розтиснувши свої обійми [3, с. 151]. Сюди відносимо і розуміння поетичного слова як священного: слово – це віра і надія, полум'я й вода (з вірша «Слово») [3, с. 140] .

Наступна група віршів Л. Олейнік може бути умовно віднесена до філософської лірики, адже вона дотична до ідеї трансформаційного переходу. Цим пояснюється постійна тяга поетеси до зміни своєї форми, внутрішнього стану, що простежується у багатьох віршах. У вірші «Пташка» вона пише, що хоче стати маленькою пташкою, щоб уміти літати й щоб злетіти до самих небес [1, с. 27-28] ; у вірші «Крила» зазначає, що іноді у неї виникає бажання розправити крила і злетіти у небо [3, с. 121]. У вірші «Душа поета» Л. Олейник стверджує, що коли поет із Землі йде, він перетворюється на зірку [3, с. 137]. Помітне бажання авторки наблизитися до неба, яке може символізувати для неї духовне очищення, святість та спокій. Деякі інші вірші аналогічні за ідейним спрямуванням до наведених, проте концентруються на іншому об'єкті – воді. Поетеса пише, що мріє стати краплиною роли [3, с. 121] (вірш «Не хлібом єдиним»), що коли помре, то з Дунаєм зіл'ється і дощиком літнім на степи прол'ється [3, с. 117] (вірш «Коли я піду...»). Варто зазначити, що зі збільшенням бажання авторки покинути світ заради чогось величнішого, пропорційно до цього зменшуються у творчій уяві її фізичні характеристики – Лілія Олейнік бачить себе то пташкою, то зіркою, то взагалі росинкою.

Звертаючись до останніх робіт авторки зі збірки «Вірші, написані війною», можна прослідкувати такі характерні почуття, як: возвеличення свободи і волі людини, туга й ностальгія за мирними часами, ненависть до ворога, оплакування невинних смертей, а також жага до єднання і перемоги. Єднання не тільки людей між собою, а й людини з природою, наче та може вкрити нас в безпечні від навколишнього світу обійми: «Нас з'єднують ріки, моря і озера. / У когось – Дніпро, а у нас тут – Дунай. / Кожен живе там, де

серцю тепліше. / Якщо це можливо, якщо вільний край..» (з вірша «Ти бачив багато, славетний Дунаю...») [4].

Аналіз окремих віршів поетеси показує, що її самобутність полягає у тому, що вона виносить свої почуття та емоції на поверхню, а не консервує їх у собі. Відтак, почасти нетрадиційна форма і ритміка віршів, з однієї сторони, переплітається із наскрізним мотивом фольклору. Як пояснює сама Лілія Олейнік, все, що вона бачить, все її дуже зачіпає, абсолютно все.

-
1. Джерела: Збірка віршів поетів Придунав'я. Ред: М. Івлева. Одеса: «Духовна книга», 2022. 128 с.
 2. Дерменжи І. Лілія Олейнік.... *Бессарабія.UA*. // <https://bessarabia.ua/persona/liliya-olejnik-vsyudu-budu-pomnit-o-tebe-rodnaia-bessarabiya-moya/>
 3. Олейнік Л. Життя – це любов!: Збірка оповідань та віршів. Болград: СМІЛ, 2016. 184 с.
 4. Олейнік Л. «Ти бачив багато, славетний Дунаю...». *Фейсбук*. // https://www.facebook.com/permalink.php?story_fbid=pfbid02hSeHZWXPbWyVHdE7EA7RwfvHS5qagFKKg8tnu5b12JkaAhrTkmEBfvpDzyhbswLsl&id=100008112795423&locale=uk_UA

ПІВНІЧНЕ ПРИЧОРНОМОР'Я У ДАВНЬОГРЕЦЬКІЙ МІФОЛОГІЇ

Добровольська Д.

Північне Причорномор'я – історично-географічний район на півдні України, частина Дикого поля. У широкому визначенні – це степова і лісостепова зона, що огортає Чорне і Азовське моря на півночі, від чорноморського узбережжя Румунії до західної частини Північного Кавказу. Заселення території датується епохою середнього палеоліту. Першими мешканцями краю, відомими з писемних джерел, були кіммерійці (кінець II – початок I тисячоліття до н. е.) [1].

В період VII-V століть до н. е. на узбережжі Чорного моря в межах сучасної території України, греками були засновані давньогрецькі міста Північного Причорномор'я. Головною причиною давньогрецької колонізації

З М І С Т

1. Мутавчи В. Українські історики про Данила Галицького.....	4
2. Гнедко А., Букач В. М. Козацька тема в поезії Тараса Шевченка.....	7
3. Муся А. Діяльність Т. Г. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві.....	12
4. Ковра К. Олександр Довженко – талановитий художник.....	16
5. Загороднюк Д. Життя в поезії та поезія в житті Андрія Любки.....	19
6. Самойлова П. Витоки поезії Лілії Олейнік.....	23
7. Добровольська Д. Північне Причорномор'я у давньогрецькій міфології.....	27
8. Аврамогло А. Олег Соколов і вітчизняний нонконформізм...	30
9. Мальчик А. Українські традиції в сучасному одязі.....	34
10. Кровякова А. Погляд чеських науковців на виховні методи А. С. Макаренка.....	38
11. Ілясов О.О., Щербина А. І. Психолого-педагогічні засади застосування ейдетики як засобу розвитку творчого мислення молодших школярів.....	43
12. Бондаренко Н. С. Навчання інформатики в закладах середньої освіти.....	46
13. Данилишина К. С. Педагогічні програмні засоби в загальноосвітніх закладах.....	49
14. Бейгул А. Особливості корегування девіантної поведінки у підлітків.....	53
15. Хархаров Д., Гегечкорі О. В. Українська гуманістична традиція – джерело рефлексії сучасного суспільства.....	57
16. Савицький В. Культурна політика: до визначення поняття...	60
17. Стоянов Є., Кубко В. П. Правові норми і принципи функціонування міжнародних організацій.....	62
18. Панова К. Північна Корея: місце та роль в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні та світі.....	68
19. Латова М. Енергетична дипломатія: вплив енергетичних ресурсів на світову політику.....	71